

РЕШЕНИЕ

№ 22994

гр. София, 11.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 30.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **10180** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 85, ал.1 и ал. 4 вр.с чл. 84, ал.3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), вр. с чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на М. Б. А. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на С., търсещ закрила, против Решение № 9739/17.09.2024г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ – МС), с което на основание чл. 75, ал.1, т.2 и т.4 от ЗУБ е отказано да му се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспореното решение. Твърди се, че при издаването му са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и че е издадено в противоречие с приложимия материален закон. Конкретно жалбоподателят сочи, че административният акт е постановен в нарушение на чл. 8 и чл.9 от ЗУБ. Излага подробни съображения, че неправилно е прието, че Турция е трета сигурна страна по смисъла на закона. Моли съда да отмени Решение № 9739/17.09.2024г. на председателя на ДАБ – МС.

Ответната страна оспорва жалбата като неоснователна, счита решението за правилно и законосъобразно. Представя административната преписка по издаване на оспорения отказ, актуални справки относно положението в С. и относно положението на сирийските бежанци в Турция. Моли обжалването да бъде отхвърлено.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за

неоснователност на жалбата.

Административен съд София-град, като взе предвид, че жалбата е подадена в срока по чл.87 ЗУБ, от адресат на оспорения отказ, срещу подлежащ на оспорване административен акт, намира същата за допустима.

Съдът, след като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства и на основание чл. 168, ал. 1, вр. чл. 146 АПК, провери изцяло законосъобразността на обжалвания административен акт, намира за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано по молба на жалбоподателя с вх. № В-13-128/ 28.02.2024 г. до председателя на ДАБ-МС. Личните данни на кандидата са установени въз основа на представена лична карта в оригинал, издадена от С..

С Решение № 14888/04.10.2022г. на заместник-председателя на ДАБ-МС производството за предоставяне на международна закрила е прекратено, на основание чл. 77, ал.1, във вр. с чл. 15, ал.1, т.3 от ЗУБ, тъй като чужденецът самоволно е напуснал РПЦ – [населено място], ПМЗ – кв. В. и от 21.08.2022г. е бил в неизвестност. След като е върнат по Регламент Д. III от Н., жалбоподателят е подал молба за закрила с вх. № В-13-128/ 28.02.2024.

С М. Б. А. А. е проведено интервю на 07.06.2024г., в което заявява, че е от [населено място], обл. К., С.. В С. е бил студент, учил е до втори курс в университета право. Напуснал е страната през 2018г. нелегално отишъл в Турция, където останал четири години. В Турция имал кимлик и работел като бояджия на коли. Започнал да има проблеми, защото не искали да му подновят документите, бил заплашен от екстрадиция в С., затова през юли 2022г. влязъл нелегално в България, като прескочил със стълба теленото заграждение на границата. Трафикантът му уредил автомобил, с който стигнал до [населено място]. Заловили го в града, но той самоволно напуснал лагера, защото искал да стигне до брат си в Н.. Когато подал там молба за закрила му отказали и го върнали в България.

В интервюто жалбоподателят заявява, че в С. има само една сестра, а всички други негови роднини са в Турция. Има и един брат с САЩ. Като причина за напускане на С. посочва влошената обстановка заради войната. Домът му бил бомбардиран около шест пъти и рухнал, животът му бил в постоянна опасност, имало сражения между Свободната армия и режима, нямало условия за живот. Като допълнителна причина посочва, че подлежал на военна служба, а той не искал да служи. Заявява, не е бил арестуван и осъждан, не е имал проблеми, затова, че е арабин и мюсюлманин, не е участвал във въоръжени групировки, политически партии и партийно мероприятия и конфликти, не е заплашвани не му е оказвано насилие.

С писмо рег. № М-12460/22.08.2024г. директорът на специализирана дирекция „М“ – ДАНС заявява, че не възразява да бъде предоставена закрила в Р България на лицето, регистрирано в РПЦ – С., ПМЗ - В. към ДАБ-МС като М. Б. А. А., [дата на раждане] в С., в случай че отговаря на условията по ЗУБ.

Със становище рег. № УП 4027 от 13.09.2024 г. е предложено на председателя на ДАБ – МС да откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на М. Б. А. А..

С оспореното в настоящото производство Решение № 9739/17.09.2024г. председателят на ДАБ – МС, на основание чл. 75, ал.1, т.2 и 4, вр. с чл.8 и чл.9 от ЗУБ, отказва да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на М. Б. А. А.. Приел е, че за кандидатът не е представил основателни причини защо лично се опасява от

преследване, че не се установява и срещу него да са налице посегателства, чиято системност и мащаб достигат до граница на преследване. Въз основа на събраните доказателства в хода на проведеното административно производство и въз основа на изложената от кандидата бежанска история, административният орган е заключил, че не може да се приеме, че сирийският гражданин е напуснал страната си на проиход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не са налице и данни, че е заплашен от изтезание или унизително отнасяне или наказание, поради което е приел, че не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ. По отношение на основанието по чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ в решението, след като се е позовал на информацията за обстановката в С., изложена в справка с вх. № ЦУ-1340/23.05.2024г. относно общото положение в С., изготвена от дирекция “Международна дейност” при ДАБ-МС и е съобразил Решение на СЕС от 17 февруари 2009г. по дело Ц-465/2007г., както и тълкуването на понятието “посегателство” в чл.15, б. “в” от Директива 2004/83/ЕО относно минималните стандарти за условията за предоставяне на статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила, административният орган е приел, че обстановката по сигурността в С. е достигнала прага на всеобхватно насилие в рамките на вътрешен въоръжен конфликт, преминал в гражданска война.

Като е разгледал конкретната бежанска история в светлината на чл. 75, ал.2 от ЗУБ и като е преценил всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, административният орган е направил извод, че Република Турция се явява за търсещия закрила трета сигурна държава” по смисъла на §1, т.9 от ДР на ЗУБ и за него не съществува реална опасност от тежки посегателства по смисъла на чл.9, ал.1-3 ЗУБ при завръщането му в Турция, поради което е приел и искането за предоставяне на хуманитарен статут за неоснователно.

Като част от административната преписка са представени справки, изготвени от дирекция “Международна дейност” на ДАБ- МС, вх. № МД-1841/23.08.2024г относно Сирийската арабска република и справка с вх. № ЦУ- 1554/01.07.2024г. относно Република Турция, разглеждаща и положението на сирийските бежанци в Турция и отговаря ли Република Турция на определението “трета сигурна държава” относно гражданите от С., търсещи международна закрила. В хода на съдебното обжалване са представени и актуални справки за Сирийската арабска република с вх. № 1884/30.08.2024г. и с вх. № 1340/23.05.2024г. и относно Република Турция с вх. № ЦУ-2017/27.09.2024г. и с вх. № ЦУ-797/08.03.2024г., в която е включена и информация за изпълнение на принципа “забрана за връщане” по отношение на сирийски граждани , пребиваващи на територията на Република Турция.

В съдебно заседание жалбоподателят заявява, че през май 2022г. е бил принуден да се върне в С., бил депортиран, тъй като в Турция не са подновили документа му, там останал една седмица, намерил каналджия и пак се върнал в Турция, като целта му била да стигне Европа. Заявява, че ако се върне в С. ще бъде екзекутиран, защото когато започнала гражданската война помагал като здравен работник близо до границата с И. и карали ранените в израелски болници, затова сирийците го приемали за национален предател. Заявява също, че има брат полковник в сирийската армия, когото търсят.

От така приетото за установено, настоящият съд прави следните правни изводи:

Решението е постановено от компетентен административен орган – председателя на ДАБ при МС, съгласно чл.48, ал.1, т.1 от ЗУБ.

Заповедта е издадена в писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно прилагане на материалния закон и в съответствие с неговата цел.

От приетите и неоспорени по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Видно от представения протокол от проведеното интервю, то е проведено на заявления от кандидата език, който изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Правилен е изводът на административния орган, че изложените от лицето причини не представляват материалноправно основание по смисъла на чл. 8, ал. 1 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Законосъобразен и обоснован е изводът на административния орган, че заявленията от жалбоподателя обстоятелства не могат да бъдат свързани с нито една от причините за преследване, посочени в закона.

В проведените интервюта той изрично заявява, че не е бил обект на преследване от държавата, партии или организации или недържавни субекти, не е имал проблеми, свързани с религията, която изповядва или с етническата му принадлежност. От бежанската му история става ясно, че е напуснал С. заради войната и влошената обща обстановка там, както и за да не служи в армията. Пред съда жалбоподателят заявява, че търсят брат му, както и че го смятали за национален предател, тъй като е карал ранени да се лекуват в болници в И., но това твърдение е изложено едва пред съда, освен това не е подкрепено с доказателства, а представлява предположение, което не се основава на конкретни факти. Съдът не кредитира и казаното пред съда, че 2022г. е бил върнат от Турция в С., доколкото това противоречи на изложеното от него в интервюта, където е заявил, че го е заплашвала екстрадиция. Това противоречи и на факта, че е напуснал самоволно лагера в С. през 2022г. и е заминал за Н., от което следва, че целта му не е била да не бъде върнат в С.. В Турция той е работел, четири години е живял там, никой не го е гонел или преследвал, имал е документи, там са почти всичките му роднини. От събраните доказателства не се доказва наличие на преследване или основателен страх от преследване поради неговата раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическото му мнение и/или убеждение, поради което липсват законови основания на същия да бъде предоставен статут на бежанец.

Съдът намира за правилна и преценката на административния орган относно основателността на молбата за предоставяне на хуманитарен статут. Съгласно чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция; 2. изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Член 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ е изцяло в синхрон с чл. 15 б. "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. (отм. с Директива 95/2011/ЕО) относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци и като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Със свое Решение от 17.02.2009 г. по дело № С- 465/07/М. Е. and Noor E. vs Straatssecretaris van J./, по отправено от холандска страна преюдициално запитване за приложението на чл. 15 б. "в" от Директива 2004/83/ЕО на Съвета, Съдът на Общността (приложимо и по отношение на действащата вече Директива 95/2011) се постановява, че въпросната норма следва да се тълкува в смисъл, че: 1. съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателства, че той представлява специфична цел, поради присъщи на неговото лично положение елементи; и 2. съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държавата- членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилното лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхна територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи.

Между страните няма спор, а и от от представените справки от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ – МС с № 1884/30.08.2024г. и с вх. № 1340/23.05.2024г. относно общото положение и актуалната политическа и икономическа обстановка в С. се установява, че в страната на произход С. съществува риск за сигурността поради произволни арести, насилствени изчезвания и действащи безнаказано въоръжени и престъпни групи. В края на 2023г. има съобщения за многократни въздушни удари, нанасяни от Турция в районните под контрола на ААNES. През 2023г. сектантското насилие продължава, поради напрежението между религиозните групи, което според неправителствените организации и медийни източници се изостря от действията на правителството, влошаването на икономиката и по-широкия конфликт в страната. В края на 2023г. над половината от предвоенното население на С. е разселено, включително 6,8 милиона вътрешно разселени лица и приблизително 5,1 милиона бежанци.

На основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа,

икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетите по делото справки са изготвени от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представляват официални писмени документи и обвързват съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с тях, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират.

Следователно е установено, че в С. е налице "вътрешен въоръжен конфликт" по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, който е до степен на безогледност и/или повсеместност, т.е. обхваща цялата територия на тази страна, както и живота, и здравето на всеки граждански намиращ се на тази територия сам по себе е изложен на реален риск от посегателство.

Въпреки това обаче, както правилно е отбелязал ответникът в обжалваното решение, конкретната бежанска история на жалбоподателя, разгледана в светлината на чл. 75, ал.2 от ЗУБ, съгласно който при произнасяне по молбата за международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с възможността да се ползва от закрилата на друга държава.

В случая следва да се има предвид, че жалбоподателят живее четири години в Турция, където е работел и е имал издадени документи. В Турция никой не го е гонил или преследвал. Там живеят и почти всичките му роднини. Твърдението му, че е бил върнат в С. не се подкрепя от събраните по делото доказателства, т.ч. и протокола от проведеното в административното производство интервю.

От представените справки за защитата правата на бежанците в Турция и положението на сирийските бежанци конкретно се установява, че за лицата от С. турската държава прилага режим на временна закрила, който предоставя на ползващите се от него право на законен престой, както и известно ниво на достъп до основни права и услуги. Посочено е, че всички сирийски бежанци, които търсят закрила, ще бъдат обхванати от режима на временна закрила, включително тези, които не могат да представят никакви документи за самоличност от С.. На ползващите се от временна закрила трябва да бъде осигурена закрила и помощ в Турция, което включва: 1/ правото на оставане и престой в Турция до намиране на по-трайно решение на ситуацията, в която се е оказало съответното лице; 2/ защита срещу принудително връщане в С.; 3/достъп и осигуряване на най-основните права и потребности на съответните лица – достъп до здравеопазване, образование, социално подпомагане, психологическа подкрепа достъп до пазара на труда. Според цитираната в решението справка, всички сирийски бежанци са защитени срещу връщане, което означава, че никой сириец няма да бъде върнат в С. против волята му. В турския Закон за чужденците и международната закрила има специално средство за правна защита конкретно срещу решения за депортация.

Като е съобразил информацията, налична в приложените по делото справки, изготвени от дирекция „Международна дейност“ при ДАБ – МС, зам.-председателят на ДАБ е стигнал до правилния извод, че Турция представлява „трета сигурна държава“. Съгласно легалната дефиниция, дадена в §1, т.9 от ДР на ЗУБ, „трета сигурна държава" е държава, различна

от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец и са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

Жалбоподателят е пребивавал необезпокоявано четири години на територията на Турция легално, имал е издадени документи, там живее семейството му. М. Б. А. А. лично посочва в проведеното интервю, че в Турция не е бил преследван и не сочи данни да са налице опасения за живота или свободата му поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение. От представените справки за Турция се установява, че Законът за чужденците и международната закрила и Регламентът за временна закрила предоставят силна правна рамка за легален престой и достъп до права и услуги за лица, нуждаещи се от международна закрила, включително достъп до образование, здравни грижи и социални услуги, след регистрация пред съответните органи. Властите в страната работят в сътрудничество с ВКБООН.

Турция се явява трета сигурна страна за жалбоподателя и с оглед разясненията дадени от ВКБООН в Правни съображения относно връщането на лица, търсещи международна закрила, от Гърция в Турция във връзка с понятията сигурна трета страна и първа страна на убежище съгласно Сътрудничеството между ЕС и Турция в контекста на мерките за миграционната криза. В случая понятието е приложено след направена индивидуална преценка на случая на М. Б. А. А., който четири години е пребивавал и живял легално в страната и е напуснал по икономически причини, в търсене на по-добър живот в Н.. Налице е изискващата се връзка между кандидата и третата страна – Турция, въз основа на която връщането в тази страна ще бъде основателно. В случая не се касае за транзитно преминаване през Турция, а е налице „смислена“ връзка между жалбоподателя и Турция. Решението на председателя на ДАБ е взето след проведено лично интервю и задълбочено изследване на личното положение на кандидата в тази трета страна.

В публикувания от Европейската комисия Седми годишен доклад относно Механизма за бежанците в Турция от 22.09.2023г. е посочено, че Турция продължава да полага значителни усилия за приютяването и посрещането на нуждите на повече от четири милиона бежанци и мигранти и потвърди своя ангажимент за изпълнението на изявлението на ЕС и Турция от март 2016 г. Механизмът се прилага под формата на хуманитарна помощ и помощ за развитие. В рамките на първия транш за съответните направления са разпределени приблизително 1,4 млрд. евро и 1,6 млрд. евро. Предвид продължителния характер на кризата в С. интервенциите по втория транш все

повече се съсредоточават върху дейностите за социално-икономическа подкрепа и създаването на възможности за препитание. В рамките на втория транш за хуманитарна помощ са разпределени 1,04 млрд. евро, а за помощ за развитие — 1,9 млрд. евро. В публикувания Специален доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) относно Механизма за бежанците в Турция е посочено, че като цяло ЕСП е установила, че в контекст, изпълнен с предизвикателства, Механизмът за бежанците в Турция предоставя подходяща подкрепа на бежанците и приемащите общности, както и че Комисията е изпълнила отправените от ЕСП препоръки през 2018 г.

В тази връзка доводът, че по делото не е доказано, че държавата Турция представлява „трета сигурна държава“ по смисъла на ЗУБ не се споделя от настоящия състав. Административният орган няма задължение да събере всички възможни доказателства по преписката, а да събере достатъчно такива, които да мотивират издаденото волеизявление. От страна на оспорващия не са били представени никакви насрещни доказателства в защита на неговата теза. В този смисъл е и решение № 3508 от 08.04.2021г. по адм.д. № 1331/2021г. на ВАС, решение № 11081 от 14.11.2023г. по адм.д. № 4727/2023г. на ВАС., решение № 887 от 19.02.2024 г. на ВАС по адм. д. № 7755/2023 г. на ВАС, решение № 1420 от 7.02.2024 г. на ВАС по адм. д. № 7359/2023 г. и мн. др.

Административният орган е изпълнил задължението си за задълбочено и всестранно установяване на релевантните факти, а именно извършил е проверка доколко е налице опасност от преследване или реална опасност от тежко посегателство, обсъдил е актуалната обстановка в страната по произход и в Турция, като данните от справките на ДАБ съвпадат с отразеното в решението. Изводите на председателя на ДАБ-МС, че Турция е трета сигурна държава, поради което по отношение на жалбоподателя не са налице причини от хуманитарен характер или други основания, предвидени в действащото законодателство, които могат да обосноват предоставянето на хуманитарен статут по реда на чл. 9 от ЗУБ, са правилни и законосъобразни.

С оглед изложеното и като е приел, че не са налице основания по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващия, административният орган е постановил правилно и законосъобразно решение. Последното мотивира извод за неоснователност на жалбата, която следва да бъде отхвърлена.

С оглед липсата на претенции за присъждане на разноски и по аргумент от чл. 81 ГПК, този въпрос съдът не обсъжда.

Водим от горното, на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, I отделение, 65-и състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Б. А. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на С., търсец закрила, против Решение № 9739/17.09.2024г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: